

XIX. SIMPOZIJ KAMENARA

RUDARSKA DJELATNOST U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAKONSKA REGULATIVA

Dr.sc. Dragan Krasić, dipl.ing.rud.

Pučišća, 13. svibnja 2011. godine

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA,
RADNA I PODUZETNIŠTVA
Ministry of Economy, Labour
and Entrepreneurship

Pravni okvir

Rudarska djelatnost od osamostaljenja Republike Hrvatske bila je regulirana slijedećim zakonskim okvirima:

- Zakon o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 27/91.)
- Izmjene i dopune Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 26/93.)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 92/94.)
- Zakon o rudarstvu – pročišćeni tekst (»Narodne novine«, br. 35/95.)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 114/01.)
- Zakon o rudarstvu – pročišćeni tekst (»Narodne novine«, br. 190/03.)
- Zakon o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 75/09.)
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 49/11.)**

Pravni okviri koji određuju način korištenja mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj su:

1. Zakon o rudarstvu (NN 75/09.)
2. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 49/11.)**
3. Zakon o geološkim istraživanjima (Sl. 34/86. i NN 53/91.)
4. Pravilnik o istraživanju mineralnih sirovina (NN 125/98.)
5. Pravilnik o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih poslova u rudarstvu (NN 9/00.)
6. Pravilnik o uvjetima i načinu polaganja stručnog ispita i ispitnom programu za samostalno obavljanje geoloških istraživanja (NN 14/88., 29/88. i 82/95.)

7. Zakon o jedinstvenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i prikupljanja podataka o rezervama mineralnih sirovina i podzemnih voda i o bilanci tih rezervi (Sl. 53/77., 24/86. i NN 53/91.)
8. Pravilnik o prikupljanju podataka, načinu evidentiranja i utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina te o izradi bilance tih rezervi (NN 48/92. i 60/92.)
9. Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih plinova i slojnih voda (SL 43/79., 41/81., 15/82., NN 53/91.)
10. Pravilnik o bitnim tehničkim zahtjevima, sigurnosti i zaštiti pri istraživanju i eksploataciji ugljikovodika iz podmorja Republike Hrvatske (NN 52/10.)
11. Pravilnik o postupku utvrđivanja i ovjere rezervi mineralnih sirovina (NN 140/99.)
12. Pravilnik o eksploataciji mineralnih sirovina (NN 125/98.)
13. Pravilnik o sadržaju dugoročnog i godišnjeg programa, te sadržaju rudarskih projekata (NN 196/03. i 06/04.)
14. Pravilnik o postupku provjere rudarskih projekata (NN 140/99.)
15. Pravilnik o katastru istražnih prostora i eksploatacijskih polja, te o načinu vođenja evidencije, zbirke isprava i popisa rudarskih poduzeća i samostalnih poduzetnika kojima su izdana odobrenja za istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina (NN 44/91.)
16. Uredba o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (NN 40/11.)
17. Uredba o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (NN 40/11.)
18. Uredba o postupku i mjerilima za osnivanje prava služnosti na šumi i/ili šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina (NN 133/07. i 9/11.)
19. Odluka o kriterijima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina, od 07. travnja 2005. godine
20. Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske (Vlada Republike Hrvatske, srpanj 2008. godine)

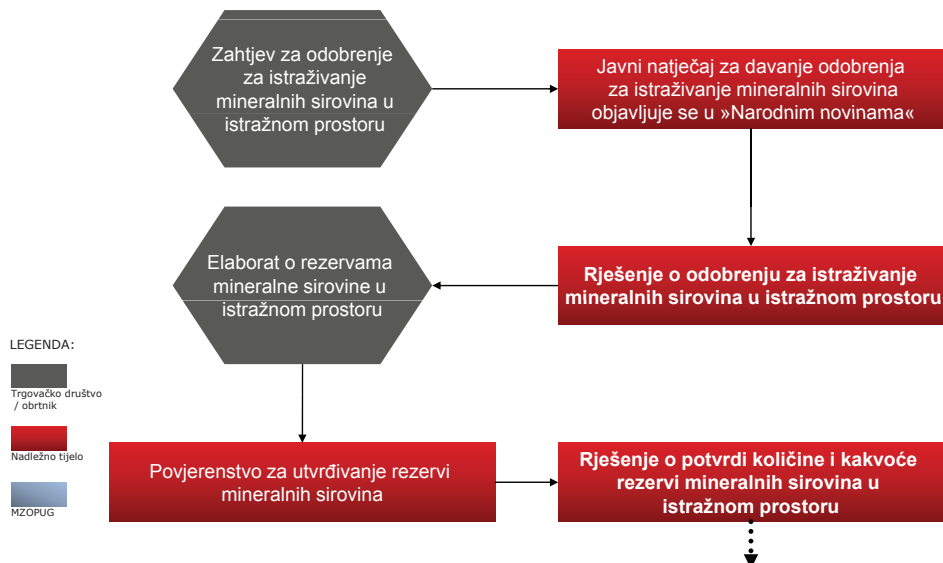
Pravna regulativa koja uređuje pitanja u svezi gospodarenja mineralnim sirovinama:

1. Zakon o Državnom inspektoratu (NN 116/08., 123/08. i 49/11.)
2. Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07.)
3. Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08.)
4. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08. i 67/09.)
5. Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08.)
6. Uredba o načinu utvrđivanja šteta u okolišu (NN 139/08.)
7. Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 68/08.)
8. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08.)
9. Nacionalni plan djelovanja na okoliš (NN 46/02.)
10. Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN 46/02.)
11. Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05. i 139/08.)
12. Zakon o vodama (NN 153/09.)
13. Zakon o šumama (NN 140/05., 82/06., 129/08., 80/10. i 124/10.)
14. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08. i 21/10.)
15. Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07. i 38/09.)
16. Zakon o zaštiti zraka (NN 178/04. i 60/08.)
17. Zakon o otpadu (178/04. 153/05., 60/08. i 87/09.)
18. Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08.)
19. Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10.)
20. Zakon o zaštiti na radu (NN 59/96., 94/96., 114/03., 86/08. i 75/09.)
21. Zakon o javnim cestama (NN 180/04., 138/06., 146/08., 38/09., 124/09., 153/09. i 73/10.)
22. Zakon o koncesijama (NN 125/08.)
23. Zakon o izvlaštenju (NN 9/94., 35/94., 112/00., 114/01. i 79/06.)

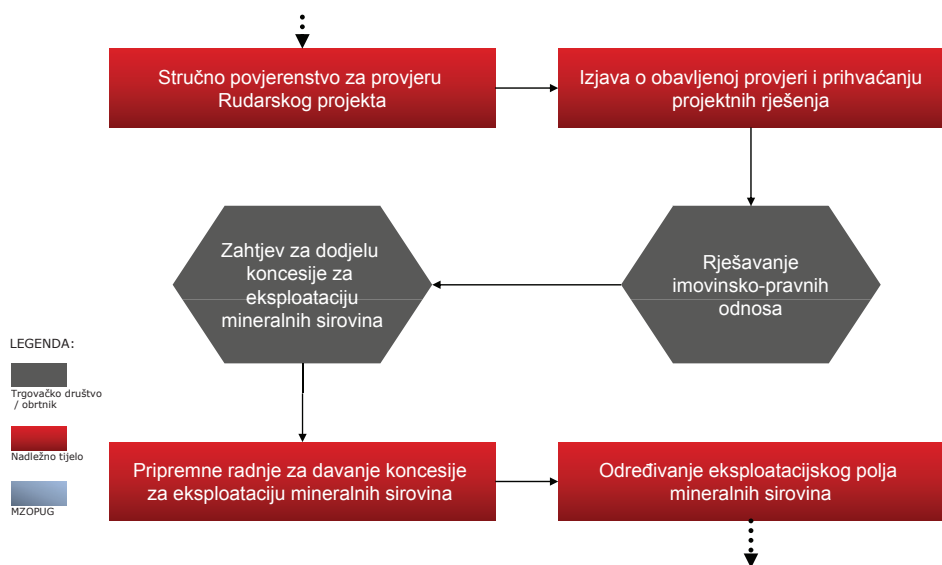
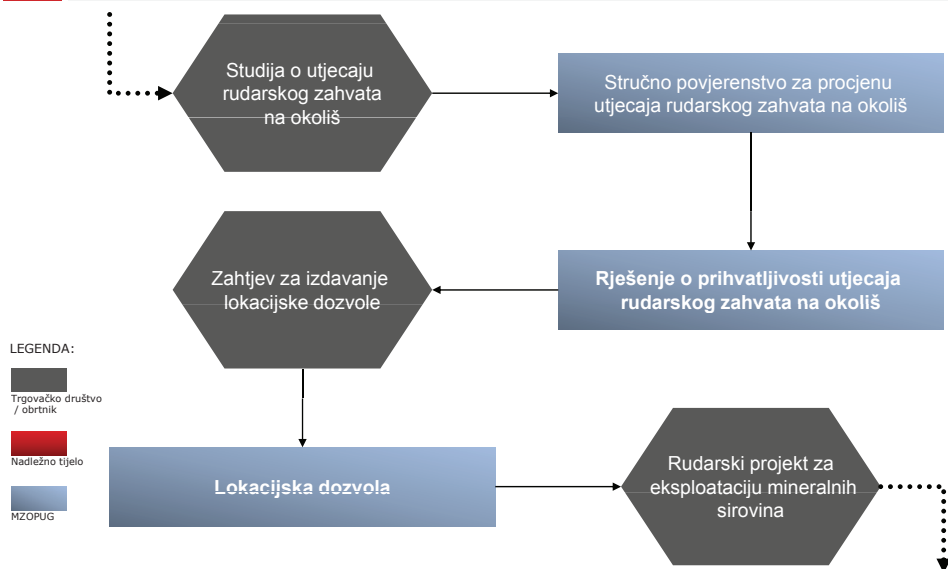
Temeljem odrednica Zakona o rudarstvu (Narodne novine, br. 75/09.):

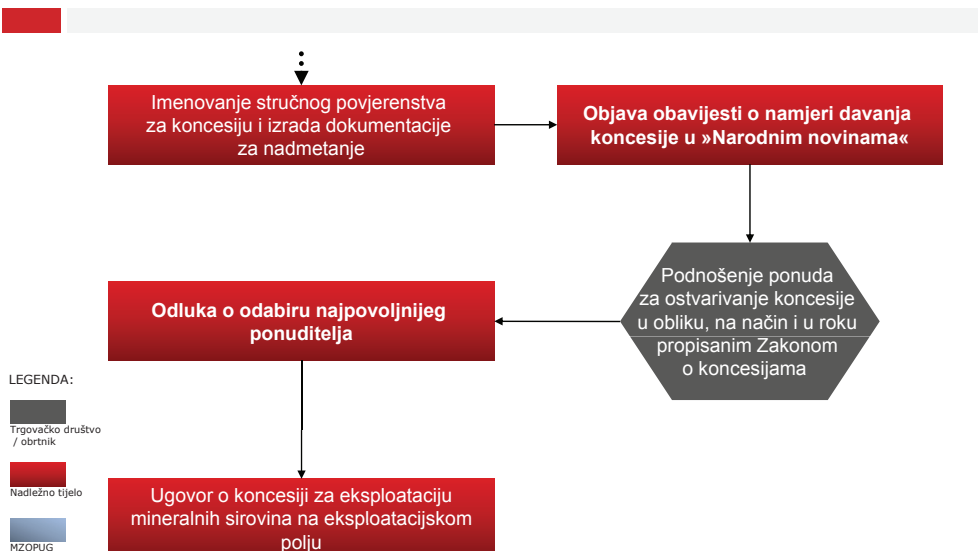
- Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi ministarstvo nadležno za rudarstvo;
- Inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona o rudarstvu i propisa donesenih na temelju njega provodi Državni inspektorat te druge inspekcije sukladno Zakonu o rudarstvu i drugim propisima;
 - Državni inspektorat - nadzor nad obavljanjem rudarske djelatnosti i uvjeta za siguran rad,
 - Inspekcija zaštite okoliša - nadzor glede zaštite okoliša,
 - Sanitarna inspekcija - nadzor glede zaštite od buke i zdravlja zaposlenih,
 - Inspekcija zaštite prirode - nadzor glede utjecaja na zaštićene dijelove i područja prirode,
 - Vodopravna inspekcija - nadzire glede onečišćenje površinskih i podzemnih voda,
 - Šumarska inspekcija - nadzor glede utjecaja na šume i šumsko zemljište
 - Poljoprivredna inspekcija - nadzor glede utjecaja na poljoprivredno zemljište

Odobrenje za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom prostoru (Zakon o rudarstvu, Narodne novine, broj 75/09.)

Odobrenje eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina (Zakon o rudarstvu, Narodne novine, broj 75/09.)

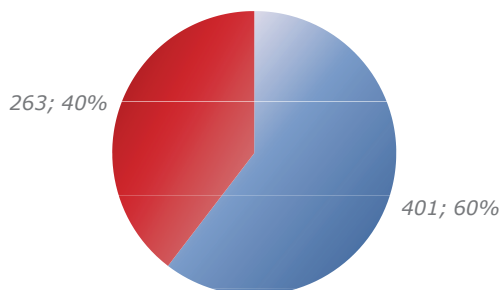

Prikaz odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina

U Republici Hrvatskoj ukupno je odobreno 664 eksploatacijskih polja mineralnih sirovina

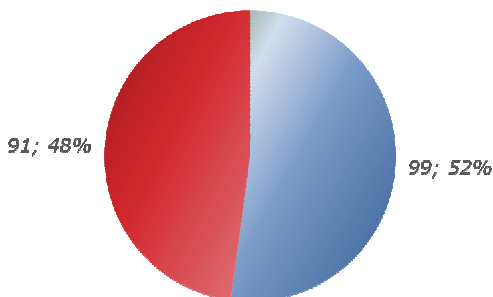
- Uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave odobrili su 401 eksploatacijska polja mineralnih sirovina
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva odobrilo je 263 eksploatacijskih polja mineralnih sirovina

Prikaz odobrenih istražnih prostora mineralnih sirovina

U Republici Hrvatskoj ukupno je odobreno 190 istražnih prostora mineralnih sirovina

- Uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave odobrili su 99 istražnih prostora mineralnih sirovina
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva odobrilo je 91 istražni prostor mineralnih sirovina

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 49/11.)

Članak 1.

U Zakonu o rudarstvu (»Narodne novine«, br. 75/09.) u članku 17. dodaju se stavci 2., 3., 4., 5. i 6., koji glase:

- (2) Fizička i pravna osoba koja obavlja istraživanje i/ili eksploataciju mineralnih sirovina bez potrebnih odobrenja, dužna je naknaditi štetu vlasniku za zauzeto zemljište, Republici Hrvatskoj za vrijednost mineralne sirovine te snositi troškove sanacije zemljišta na kojem je obavljala istraživanje i/ili eksploataciju mineralne sirovine.
- (3) Vrijednost mineralne sirovine, kao i mogućnost obročne otplate duga s osnove štete iz stavka 2. ovoga članka propisat će uredbom Vlada Republike Hrvatske. Visina vrijednosti mineralne sirovine odredit će se ovisno o vrsti mineralne sirovine, dostupnosti mineralne sirovine, o tome je li eksploatacija obavljana unutar ili izvan eksploatacijskog polja te je li osoba koja je obavljala eksploataciju ranije imala koncesiju, odnosno odobrenje za eksploataciju i dr.
- (4) Državni inspektorat na temelju zapisnika o obavljenom nadzoru rudarskog inspektora rješenjem utvrđuje količine protupravno otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba.
- (5) Naplaćeni iznos naknade štete prihod je državnog proračuna.
- (6) Na naknadu ostalih vidova štete primjenjuju se opći propisi o obveznim odnosima.«.

Članak 2.

Članak 40. mijenja se i glasi:

- »(1) Koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina i nositelj odobrenja za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina na kojem nije ishodena koncesija dužan je voditi godišnju evidenciju o rezervama mineralnih sirovina, a koncesionar i evidenciju o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

- (2) Podatke iz stavka 1. ovoga članka koncesionar i nositelj odobrenja za eksploatacijsko polje dužan je dostaviti svake godine do 31. siječnja ministarstvu nadležnom za rudarstvo, sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine.«.

Članak 3.

U članku 51. stavku 2. podstavku 2. riječi: »s osnova nezakonitog istraživanja mineralnih sirovina, odnosno s osnova nezakonite eksploatacije mineralnih sirovina te neispunjene obveze u sanaciji i zaštiti okoliša« brišu se.

Dodaje se podstavak 3. koji glasi:

- »– očitovanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Državnog inspektorata da se protiv ponuditelja ne vode postupci s osnove nezakonitog istraživanja i/ili eksploatacije mineralnih sirovina.«.

Članak 4.

Članak 131. mijenja se i glasi:

»Za prekršaje iz članka 128. stavka 1. točke 1., 3., 6., 7., 10., 12. i 13. ovoga Zakona, uz novčanu kaznu, izreći će se i:

- zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali počinjenjem prekršaja bez obzira na to jesu li u vlasništvu počinitelja,
- mjera oduzimanja protupravno stečene imovinske koristi ostvarene prekršajem.«.

Članak 5.

Iza članka 135. dodaje se članak 135.a koji glasi:

»Članak 135.a

Fizička i/ili pravna osoba koja ima važeće rješenje o odobrenju za eksploatacijsko polje i za to eksploatacijsko polje je ishodila koncesiju na rok od 5 godina ili kraći, a koji je identičan roku na koji je sklopljen ugovor o služnosti ili zakupu na zemljišnim česticama u obuhvatu tog eksploatacijskog polja pa nije bez svoje krivnje u roku važenja koncesije otkopala/pridobila potvrđene količine rezervi mineralne sirovine prema provjerenom rudarskom projektu na temelju kojeg je dodijeljena koncesija, ima pravo na produženje koncesije na zahtjev do roka eksploatacije utvrđenog na temelju provjerenog projektnog rješenja iz dodijeljene koncesije.«.

Članak 6.

Iza članka 136. dodaju se članci 136.a i 136.b koji glase:

»Članak 136.a

- (1) Fizička i/ili pravna osoba kojoj je rješenjem odobreno eksploatacijsko polje mineralnih sirovina i koja nije ishodila koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina u određenom roku, gubi pravo na eksploatacijsko polje protekom toga roka, neovisno o roku na koji je utvrđeno eksploatacijsko polje.
- (2) Upravno tijelo koje je donijelo rješenje o odobrenju eksploatacijskog polja obavijestit će ovlaštenika eksploatacijskog polja o prestanku prava ovlaštenika.
- (3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka pravo na eksploatacijsko polje, po sili zakona, prelazi na Republiku Hrvatsku.

Članak 136.b

Davatelj koncesije će po službenoj dužnosti izvršiti brisanje ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, ako je taj ovlaštenik brisan iz sudskog registra, odnosno registra obrtnika i kao ovlaštenika eksploatacijskog polja upisati Republiku Hrvatsku.«.

Članak 7.

Članak 137. mijenja se i glasi:

»Poslove u vezi s istraživanjem mineralnih sirovina, eksploatacijom mineralnih sirovina, građenjem i uporabom rudarskih objekata i postrojenja za mineralne sirovine iz članka 5. točke 3. ovoga Zakona, s danom 1. siječnja 2013. godine od ureda državne uprave, odnosno ureda Grada Zagreba preuzima ministarstvo nadležno za rudarstvo.«.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 1. stavka 3. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uredba o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (»Narodne novine«, br. 40/11.)

Godišnja minimalna visina novčane naknade za istraživanje neenergetskih mineralnih sirovina iz članka 5. točaka 2., 3., 4. i 5. Zakona o rudarstvu, iznosi:

- 600,00 kn/ha površine odobrenog istražnog prostora za prvu godinu istraživanja,
- 800,00 kn/ha površine odobrenog istražnog prostora za drugu godinu istraživanja i
- 1.000,00 kn/ha površine odobrenog istražnog prostora za treću godinu istraživanja mineralnih sirovina.

Novčana naknada za istraživanje mineralnih sirovina obračunava se godišnje, računajući od dana dobivanja odobrenja za istraživanje i dospijeva najkasnije do kraja četvrtoga kvartala tekuće godine u kojoj se obavljaju radovi istraživanja mineralnih sirovina.

Novčana naknada za istraživanje mineralnih sirovina u istražnim prostorima kojima odobrenje za istraživanje ne važi čitavu kalendarsku godinu, plaća se za razdoblje važenja odobrenja, a ista je razmjerna u odnosu na novčanu naknadu za čitavu kalendarsku godinu.

Uredba o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (»Narodne novine«, br. 40/11.)

Naknada za neenergetske mineralne sirovine sastoji se od:

FIKSNOG DIJELA

– novčane naknade za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina.

Fiksni dio naknade iznosi:

- 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja mineralnih sirovina čija površina nije veća od 20 ha,
- 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja mineralnih sirovina čija je površina od 20 ha do 50 ha,
- 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja mineralnih sirovina čija je površina veća od 50 ha.

VARIJABILNOG DIJELA

– novčane naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine.

Varijabilni dio naknade iznosi 5,0% od tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine.

Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Ukupna naknada za neenergetske mineralne sirovine jednaka je zbroju fiksnog dijela i varijabilnog dijela.